

Stockholm 2020-01-31

Motion till AIK Fotbollsförenings årsmöte gällande VAR

VAR (Video Assistant Referee) är en form av organisering och beslutsmetodik för domare med hjälp av videoteknologi som få fotbollsintresserade kunnat undgå de senaste åren. VAR utvecklades under tidigt 2010-tal och testades i olika former, ligor och turneringar innan den blev en permanent del av fotbollens regelbok när International Football Association Board (IFAB) beslutade att införa den 2018. Syftet med införandet av VAR är att underlätta för domare att ta fler korrekta beslut vid kritiska situationer och framförallt att undvika avgörande misstag under filosofin "minimal interference, maximum benefit" (översatt: minimal störning, maximal nytta).

VAR har varken lyckats leva upp till målet om minimala störningar eller målet maximal nytta. Det kan också ifrågasättas om de mål IFAB och FIFA haft med VAR nödvändigtvis är eftersträvaransvärda. Under perioden 2020–2021 avser SEF och SvFF utreda frågan om införande av VAR i Allsvenskan och där bör AIK kraftigt motsätta sig alla sådana planer av skäl som förklaras nedan.

Om syftet med VAR är att eftersträva absolut rättvisa så har den praktiska tillämpningen visat att misstag fortsatt förekommer, även när VAR tillämpas. Är syftet att vi ska ha färre diskussioner på plan och efter matcherna gällande felaktiga eller konstiga domslut så har inte målet uppfyllts. Diskussionerna om domarna gjorde rätt eller fel och den högljudda kritiken från spelare, tränare och supportrar fortsätter som innan, men med andra utgångspunkter och situationer. VAR har snarare fått konsekvensen att felaktiga domslut istället syns tydligare, tack vare sju olika vinklar och slowmotion-repriser.

Mängden och andelen korrekta beslut som tagits med hjälp av VAR har allt som oftast överskuggats av de ofta löjväckande felbeslut som skett på grund av VAR. Det finns tyvärr många exempel:

- Mål har blivit bortdömda på grund av 2,4 centimeter offside när felmarginalen för användning av teknologin vid beslutsfattande av offsidessituationer kan vara upp till 38,8 cm.
- Mål har dömts bort på grund av situationer som inträffat på en annan del av fotbollsplanen, långt tidigare.
- Vanliga tacklingar ser ut som våldsamma övergrepp när det visas totala repriser i slowmotion.
- Tydligt bestraffningsbara handssituationer i straffområdet som granskats av både av domarna i VAR-rummet och av huvuddomaren på videomonitorn vid planen viftas slutligen bort. Efter att fyra minuter av matchen har slösats bort och ett ångestfyllt vakuum skapats återupptas matchen utan åtgärd, trots att alla som tittar på matchen kan se att försvararens hand träffar bollen högt över huvudet.

Fördelarna med VAR kan ses som fler än nackdelarna ur ett kvantitativt perspektiv, men nackdelarna är så tunga att det hämmar såväl spelet fotboll som supporterskapet. Jakten på absolut rättvisa är inte värd alla de grova och uppenbara fel som den praktiska tillämpningen givit upphov till. I synnerhet inte vid beaktande av de ofta långa avbrotten i matchen och fördröjningen det innebär för upplevelsen. VAR har inte heller lyckats att flytta fokus från enskilda domslut i en match, utan endast förskjutit vad diskussionen handlar om. Det finns även anledning att befara att införandet av VAR kommer leda till att domare blir mer tveksamma att fatta beslut direkt i situationen, när de vet att de har tryggheten att senare kunna korrigera beslutet med hjälp av VAR.

Tanken och syftet med VAR må vara god, men i slutändan är det bedömningar som ska göras och beslut som ska fattas av människor, på regler som är skrivna och tolkade av människor. Fotbollen kommer aldrig nå perfektion eller absolut rättvisa, även om det är eftersträvansvärt, eftersom människan inte är felfri och fotbollen är komplex.

Utöver att VAR ger oss oönskade och påtvingade "power breaks" samt kväver spontana och genuina känsloupplevelser så är den tekniska utrustningen komplex och medför väldigt höga kostnader. Istället kan sådana pengar användas till att implementera fungerade tekniska lösningar som inte hämmar spelet eller upplevelsen, exempelvis som goal-line-technology (hawk eye), eller ännu hellre investera i att göra våra domare bättre genom att professionalisera domarkåren.

På plats blir matchavbrotten som orsakas av VAR än värre då de repriserna som kan tänkas underhålla en TV-tittare inte visas på arenan. Att se fotboll med VAR på plats blir en helt annan upplevelse än den matchupplevelse det hade blivit utan VAR. VAR premierar TV-tittare på bekostnad av åskådare på arenan och vi tror av den anledningen att VAR i det långa loppet kan innebära att färre människor väljer att gå på fotboll. Något som allvarligt skulle skada AIK, både ekonomiskt och kulturellt.

Som supporter kan man kanske finna det lockande med den skenbara "rättvisa" som VAR kan innebära men av de anledningar som nämnts är rättvisan just skenbar och strävan efter dessa rättvisans millimetrar skadar fotbollens själ.

I AIK spelar vi fotboll på gräs, under öppen himmel och utan VAR.

Vi yrkar därför att:

- AIK FF aktivt och tydligt ska ta ställning emot införandet av VAR-systemet (eller likvärdiga videobedömningssystem som direkt bidrar till matchavbrott eller i efterhand ändrade domslut) i tävlingar arrangerade av SvFF, genom att konsekvent rösta emot sådana förslag i regionala eller nationella forum och beslutande organ där AIK FF deltar och har rösträtt, till dess att AIK FF:s årsmöte fattat nytt beslut i frågan.
- AIK FF, själva eller tillsammans med andra klubbar, ska lägga fram en motion senast till Svenska Fotbollsförbundets (SvFF) Förbundsmöte 2021, med syftet att förhindra införande av VAR (eller likvärdiga videobedömningssystem som direkt bidrar till matchavbrott eller i efterhand ändrade domslut) i tävlingar arrangerade under SvFF:s bestämmelser, samt rösta i enlighet med detta syfte.
- AIK FF ska verka för att övriga elitklubbar anslutna till Föreningen Svensk Elitfotboll (SEF) och Elitfotboll Dam (EFD) samt distriktsförbunden bifaller den motion AIK FF eller annan förening lägger fram i enlighet med ovan. (För det fall att en motsvarande motion lagts fram av annan förening behöver AIK FF inte lägga fram en egen motion i frågan.)
- AIK FF aktivt ska arbeta med att få Stockholms Fotbollsförbund (StFF), SEF samt EFD att gemensamt verka för att en motion antas på SvFF:s kommande Representantskapsmöte, med syftet att förhindra införande av VAR (eller likvärdiga videobedömningssystem som direkt bidrar till matchavbrott eller i efterhand ändrade domslut) i tävlingar arrangerade under SvFF:s bestämmelser, samt rösta i enlighet med detta syfte.
- AIK FF ska verka för att få SvFF, SEF och EFD att verka för att VAR (i sin nuvarande utformning) inte längre ska användas i europeiska tävlingar arrangerade under UEFA:s bestämmelser som AIK kan delta i, samt när möjlighet finns rösta i enlighet med detta syfte.
- AIK FF i egenskap av majoritetsägare ger direktiv och mandat till AIK Fotboll AB att bolaget följer ovan instruktioner, i de fall bolaget representerar klubben.

Ervin Alic

Ola Thews

Per Astemark

Elvira Eriksson

Ann-Catrin Henriksson

Sixten Rosén

Jonatan Sundqvist

Andreas Wassenius